

ПРОЈЕКАТ „САВА”

Сврха, циљеви, задаци и исходи учења српског језика (за децу у дијаспори; узраст од 4 до 12 година)

Уводна реч: Зашто учити српски језик у дијаспори?

Светосављу на трагу

Док су деца мала и док одрастају, важно је:

- а) да имају снове
- б) буду мотивисана,
- в) стичу радне навике,
- г) да се осамостаљују,
- д) да се социјализују,
- ђ) и да осете љубав.

Важно је и да науче да се изразе и именују своја стања, расположења и осећања. Најдубље што човек носи може да искаже на свом матерњем језику. Начин на који нас родитељи васпитавају утиче на то како ћемо видети и разумети свет. Образовањем се могу превазићи неке ствари, али ако не научимо децу да искажу себе, као одрасли људи могу имати страхове и предрасуде.

Српски језик као други језик, а суштински матерњи, нуди вашој деци могућност за сагледавање света. Кроз културу, историју, науку, језик, књижевност и ликовност, свет се може видети из неког другог угла и биће лакше пронаћи стратегије за одбрану живота у њему.

Учење српског језика је пут ка нама самима и једних према другима. То је на трагу просвећености, светосавља и дуге традиције српске културе.

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, уметничке, културне, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложенем друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, љубав према српском језику, пореклу и традицији, поштује друге особе и њихов идентитет.

Циљ наставе српског језика

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана уметничка и научна остварења из српске и светске баштине и упознају културну историју српског народа.

Задаци наставе српског језика

- Развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;

- Основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- Поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- Упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- Увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- Оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- Упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- Поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- Развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке; поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- Поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- Упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- Развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- Васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- Развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Претходна испитивања

Испитивање способности свакога детета за говорно општење (способност за репродуковање краћег садржаја, умешност за слободно говорно комуницирање, богатство речника, одступања од књижевног језика, говорни недостаци); испитивање предзнања из читања и писања (познавање слова, читање и писање); формирање индивидуалних табела са резултатима испитивања ради избора метода и поступака и праћења напредовања ученика.

Исходи учења (очекивани резултати учења)

Наводе се исходи за крај језичког курса за А1 (почетни ниво), А2 (имају основна знања српског језика, знања са нивоа А1, средњи ниво) и Б1 (имају компетенције за ниво А2, самосталнија и спонтанија комуникација) и представљају препоруке које се могу мењати и допуњавати у зависности од узраста и потреба ученика. Исходи су у складу са функционалном употребом језика.

У табели се налазе оквирни исходи за сва три нивоа.

СЛУШАЊЕ	РАЗУМЕ:	→ уобичајене поздраве и једноставне језичке изразе културног обраћања у свакодневној комуникацији; → једноставна питања о себи и људима из свог најближег окружења; → кратке информације из свакодневног живота, у складу са узрастом, изговорене споро и разговетно; → дискусију на различите теме (у складу са својим интересовањима).
ЧИТАЊЕ	ЧИТА:	→ изолована штампана слова, речи, кратак текст (са познатим речима и познатим граматичким моделима) на латиници или ћирилици; → бројеве; → чита и проналази жељену информацију у текстовима са темом од непосредног личног интереса; → чита текстове у складу са својим интересовањима.
ПИСАЊЕ	ПИШЕ:	→ изолована штампана слова латиничног и ћириличног писма; → кратке језичке исказе о себи, предметима и људима око себе, штампаним словима, на ћирилици или латиници:

		<ul style="list-style-type: none"> → бројеве арапским цифрама; → преписује кратак текст са једног писма на друго. → описује своје утиске; → пише текстове у складу са властитим интересовањима.
ГОВОР	<p>ИМЕНУЈЕ</p> <p>ГОВОРИ</p> <p>УЧЕСТВУЈЕ</p> <p>ОДГОВАРА</p>	<ul style="list-style-type: none"> → себе, људе и предмете из свог окружења; → сложеније → основне податке о себи и људима око себе; → својим интересовањима, осећањима, хобију; → у (минималном) разговору са вршњацима или одраслима, на познату тему; → у дијалозима на јавним местима (на аеродрому, код лекара, у продавници итд.); → учествује у уобичајеном, свакодневном разговору (формалном и неформалном); → на једноставна питања; поставља једноставна, отворена питања (питања која почињу са Ко, Шта, Где, Када, Зашто); → на сложена питања (са аргументима)

Драгана Ђећез Иљукић